

РЕШЕНИЕ

№ 1474

гр. София, 19.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на шести декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иво Дачев

Членове: Мария Георгиева
Асен Воденичаров

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Асен Воденичаров Въззивно гражданско дело
№ 20231000501848 по описа за 2023 година

Производството е по чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 3946 от 22.12.2022 год., постановено по гр.д.№ 5786/2022 год. по описа на Софийски градски съд, I-17 състав, Прокуратурата на Република България е осъдена на правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ да заплати на И. В. Р. сумата от 200 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от повдигане и поддържане на обвинение в престъпление по чл.289, пр. 2 и пр. 3 вр. чл. 26, ал. 1 от НК, за което е постановена окончателна оправдателна присъда, ведно със законната лихва от 07.08.2019 г. до окончателното изплащане; сумата от 8 860 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в разходи за адвокатски възнаграждения в наказателното производство, ведно със законната лихва от 07.08.2019 г. до окончателното изплащане, като е отхвърлен иска за горницата до 12 760 лева; сумата от 314.72 лева, представляваща имуществени вреди, изразяващи се в заплатени здравни осигуровки за периода 01.05.2015 г. – 22.11.2016 г., ведно със законната лихва от 07.08.2019 г. до окончателното изплащане, като отхвърля иска за горницата до 356.21 лева. С решението ответникът е осъден да заплати на ищеца разноски в размер на 12 930.99 лева, съразмерно с изхода на спора.

С определение № 5483 от 03.05.2023 год. по същото дело в производство по чл.248 от ГПК съдът е оставил без уважение молбата на ответника Прокуратура на Република България да измени постановеното решение в частта за разноските досежно размера на присъдените

такива.

Решението е обжалвано от ответника Прокуратура на Република България в осъдителните части, като се излагат доводи за неправилно приложение на чл.52 ЗЗД досежно присъдените неимуществени вреди, тъй като определеният размер е завишен и не е съобразен с практиката. Оспорват се изводите на съда по дължимостта и размера на претендираното адвокатско възнаграждение в наказателния процес и дължимостта на здравно-осигурителните вноски. Моли за отмяна решението в осъдителните части и постановяване на ново, с което исковете да бъдат изцяло отхвърлени.

Решението е обжалвано и от ищеца И. В. Р. в отхвърлителните части досежно имуществените вреди за разликата между присъдените 8 860 лева и действително дължимите 12 760 лева, представляващи разходи за адвокатски възнаграждения в наказателното производство и за разликата между присъдените 314.72 лева и дължимите 356.21 лева, представляващи заплатени здравни осигуровки. Правят се оплаквания, че в обжалваната част решението е неправилно, тъй като липсва основание съдът да извърши редуциране на заплатените в наказателното производство разноски. Счита, че същите не са прекомерни, с оглед правния спор и положения адвокатски труд. Отделно от това счита, че ответника дължи и лихва върху платените от него здравни осигуровки, тъй като задължението е породено именно от действията му. Моли съда да отмени решението в обжалваните части и уважи предявените искове за причинените имуществени вреди в пълни размери. Претендират се разноски.

Въззиваемите страни по жалбите оспорват същите.

Подадена е и частна жалба от Прокуратурата на Република България срещу определението на съда, постановено в производството по чл.248 от ГПК, в която се правят оплаквания, че съдът неправилно е оставил молбата без уважение, като считат, че се дължи адвокатско възнаграждение за безплатно процесуално представителство следва да се определи към датата на сключване на договора за пхравна помощ, а не както е възприел съда – към момента на приключване на устните състезания по делото. Моли за отмяна на постановения акт и уважаване на молбата за изменение на решението в частта за разноските.

Въззиваемият по частната жалба И. В. Р. оспорва същата и моли да бъде оставена без уважение.

Софийският апелативен съд, в изпълнение на правомощията си по чл. 269 от ГПК, намира решението в обжалваните части за валидно и допустимо. По очертания от оплакванията в жалбите предмет на въззивен контрол намира следното:

Предмет на производството пред първоинстанционният съд е иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ.

Ищецът И. В. Р. излага в исковата си молба, че на 24.06.2014 г. Срещу него в ДАНС е бил подаден сигнал от С. Г.-Б., заемаща длъжността прокурор в ОП – Плевен, по които били извършени редица проверки и процесуални действия, включително използване на специални разузнавателни средства, а с постановление от 27.03.2015 г. било образувано досъдебно

производство. Твърди се, че с постановление от 17.04.2015 год. по ДП № 108/15 год., пр.пр. № 9-77/14 год. по описа на СЗППИМ при СГП бил привлечен като обвиняем за извършено престъпление по чл. 289, пр. 2 от НК, като му е наложена мярка за неотклонение „парична гаранция“ в размер на 3 000 лева. С решение от 30.04.2015 г. на ВСС бил временно отстранен от заеманата от него длъжност „административен ръководител – окръжен прокурор на ОП – Плевен“ до приключване на наказателното преследване. С постановление от 01.09.2015 г. бил привлечен като обвиняем и за престъпление по чл. 289, пр. 3 от НК. Поддържа, че на 12.09.2015 г. От страна на ответника бил изготвен и внесен в СГС обвинителен акт, по който било образуваното НОХД № С-67/2015 г. и било разгледано по реда на глава 21 от НПК, като на 13.06.2016 г. съдът постановил присъда, с която И. Р. бил признат за невиновен по повдигнатото му обвинение. С решение от 23.11.2016 г. Прокурорската колегия на ВСС го възстановила на длъжността „прокурор в ОП – Плевен“. По подаден от ответника протест, пред САС било образувано ВНОХД № П-2/2017 г. и с решение от 22.03.2017 г. оправдателната присъда на СГС била потвърдена. С решение от 17.07.2017 г. състав на ВКС отменил решението на САС и върнал делото за ново разглеждане от друг състав на САС от стадия на съдебното заседание. С решение от 31.08.2018 г. по ВНОХД № П-48/2017 г. САС отново потвърдил първоинстанционната присъда, а с решение от 07.08.2019 г. ВКС оставил в сила решението на САС и на тази дата присъдата влязла в сила. Поддържа се, че до отстраняване от длъжност на 30.04.2015 г., от 16.11.2011 г. заемал ръководна длъжност – административен ръководител окръжен прокурор на ОП – Плевен, като в периода на работата си като магистрат бил двукратно поощряван – през 2009 г. и през октомври 2014 г. От 1999 г. бил член на Асоциацията на прокурорите в Република България, като от 12.06.2010 г. бил избран за член на УС и за неин заместник председател, но през 2015 г. подал оставка, тъй като счел, че не е редно да е в ръководните органи на Асоциацията, докато е обвиняем. Поддържа, че воденото срещу него наказателно производство се отразило изключително на психиката му и на отношенията с околните. Бил уронен градения с години авторитет сред колеги и приятели, като за да избегне допълнително психическо натоварване, ограничил контактите си. Чувал неприятни подмятания за себе си. Производството продължило 5 години, 1 месец и 6 дни, било проведени 9 съдебни заседания, като при всяко от тях изпитвал тревоги. Живеел в непрестанни и ежедневни притеснения, бил потиснат и стресиран, сънят му станал неспокоен. Поради преживения стрес развил хипертония, която лекувал медикаментозно. Твърди, че през периода на временното му отстраняване от длъжност бил с прекъснати здравноосигурителни права, изпитал финансови затруднения, тъй като имал три деца, най-малкото от които на 4 месеца, а съпругата му била по майчинство и с намалена трудоспособност с решение на ТЕЛК. Не можел да започне друга работа, нямал право на обезщетение за безработица, налагало се да търси парични заеми от колеги и приятели. Поради привличането му като обвиняем не могъл да участва в конкурсната процедура за избор на административен ръководител на ОП – Плевен за следващ мандат, както и за участие в други конкурси за кариерно израстване. Независимо от постановената оправдателна присъда, наказателното преследване и широкото медийно отразяване го

лишили от възможността да бъде възстановено доброто му име в обществото и в професионалните среди. И досега чувствал негативите за личността и кариерата си. В тази връзка моли съда да осъди ответника да му заплати сумата от 200 000 лева, представляващи обезщетение за причинените му неимуществени вреди, както и общо сумата от 12 760 лева адвокатски хонорари за процесуално представителство и защита в наказателното производство и сумата от 356.21 лева – заплатени здравноосигурителни вноски за периода 01.05.2015 г. – 22.11.2016 г.

Ответникът Прокуратурата на Република България е оспорил исковете, като твърди, че е действал съгласно правомощията делегирани му по материалния и процесуалния закон. Отделно от това ищеца не е претърпял твърдените вреди в посочените интензитети, както и че продължителността на наказателното производство е била кратка. Оспорва и дължимостта на възнаграждение в наказателното производство и суми за здравно – осигурителни вноски. Моли съда да постанови съдебно решение, с което да отхвърли исковете.

Съдът намира, че фактическа обстановка е правилно установена от първоинстанционният съд и е следната:

Не се спори, че с постановление от 27.03.2015 г. е образувано досъдебно производство срещу неизвестен извършител – прокурор в ОП – Плевен за това, че на 13.06.2014 г. в гр. Плевен е склонявал длъжностно лице от прокурорските органи – С. Г. - Б., прокурор в ОП – Плевен, да наруши свое служебно задължение във връзка с правораздаването – престъпление по чл. 289 от НК, а с постановление от 17.04.2015 г. на следовател в СГП-СЗА И. В. Р. е привлечен като обвиняем за извършено в периода 13.06.2014 г. – 17.06.2014 г. престъпление по чл.289, пр.2 от НК и му е взета мярка за неотклонение „парична гаранция“ в размер на 3 000 лев, вносима в 7-дневен срок от предявяване на постановлението. По искане на Главния прокурор, с решение по т.23 от протокол № 22 от заседанието на ВСС от 30.04.2015 г., И. В. Р. е отстранен временно от длъжността прокурор, административен ръководител на ОП – Плевен, до приключване на воденото срещу него наказателно производство. От СГП е изготвен обвинителен акт и внесен в СГС, където е образуваното НОХД № С-67/2015 г., което било проведено по реда на съкратеното съдебно следствие с две допълнителни съдебни заседания, след което е постановена присъда на 13.06.2016 г. с която И. Р. е признат за невиновен и оправдан по повдигнатото обвинение за извършено престъпление по чл. 289, пр. 2 и пр. 3 вр. чл. 26 от НК. Срещу оправдателната присъда е подаден протест от ПРБ, по който е образувано ВНОХД № П-2/2017 г. по описа на САС. Междувременно, с решение по т. 6 от протокол № 21 от проведено на 23.11.2016 г. заседание на Прокурорската колегия на ВСС, И. Р. е възстановен на длъжност „прокурор“ в ОП – Плевен, считано от датата на вземане на решението. Пред въззивния съд е проведено едно съдебно заседание, след което с решение от 22.03.2017 г. е потвърдена изцяло оправдателната присъда. ПРБ отново е подала протест срещу акта на въззивната инстанция, като с решение № 183/17.07.2017 г. по КНОХД № 508/2017 г. ВКС е отменил изцяло решението на САС и е върнал делото за ново разглеждане от друг съдебен състав на същия

съд от стадия на съдебното заседание. Пред САС е образувано ВНОХД № П-48/2017 год. по което са проведени две съдебни заседания и на 31.08.2018 г. съдът е постановил решение, с което потвърдил изцяло присъда № 3/13.06.2016 г. по НОХД № С-67/2015 г. по описа на СГС. Решението на въззивния съд е потвърдено от състав на ВКС с окончателно решение от 07.08.2019 г. по КНОХД № 1056/2018 г.

От приетия амбулаторен лист от 13.12.2015 г., се установява, че от няколко месеца, след психотравма епизоди, Р. изпитвал почти постоянно главоболие, гръден дискомфорт в условията на високи стойности на артериалното налягане от 160/110 мм.

Приети са по делото решения за регистрация на Асоциация на прокурорите в България и за промени в сдружението, договори за правна защита и съдействие в наказателното производство, удостоверение от НАП и справка за общите задължения на И. В. Р. за здравни осигуровки.

Пред първоинстанционният съд са разпитани двама свидетели. От показанията на И. Й. се установява, че познава ищеца от 2000 г., тъй като са колеги и бил усмихнат, разговорлив, контактен и с чувство за хумор, участвал във всички форми за повишаване на квалификацията си и се ползвал с уважение от съдиите, следователите и полицаите, с които работел. Знае за обвинението, за осъществяване на натиск по отношение на прокурор и съдия по възложени им дела. Докато бил отстранен от длъжност, свидетелят и ищеца се срещали рядко, тъй като последния се затворил в себе си, не желал да се среща и да контактува с колегите си; изпитвал притеснение и срам от случващото се. При случайни срещи в града Р. твърдял, че е несправедливо обвинен и че е невинен. Посочва, че делото намерило широк отзвук сред съдии, прокурори и следователи в Плевен и в цялата страна, защото Р. бил първият административен ръководител, привлечен към наказателна отговорност. На семинари колегите се интересували от развоя на делото и изразявали мнение, че това е вследствие на лоши отношения в колектива на ОП - Плевен. Посочва, че ищеца търсел съвет за кардиолог, защото имал силни болки в гърдите и не можел да спи. Р. му споделял и за паричните проблеми, които има и за взети заеми за отглеждане на трите му деца. Отказвал да присъства на празнични служебни сбирки в очакване делото да приключи. След възстановяване на работа трудно възобновил отношенията си с колегите, защото се притеснявал да не им навреди кариерно, да не ги заподозрат, че му симпатизират или че са близки приятели с него. Психически Р. бил твърде изхабен. Влизал по делата под напрежение, защото част от лицата, осъдени по негови обвинителни актове, били свидетели по образуваното срещу него дело. Споделял, че е много разстроен от това, че е подсъдим и очаквал, че ще бъде несправедливо осъден. Не успял да довърши първия си мандат като административен ръководител на ОП - Плевен. Няма и възможност за кариерно развитие. По време на следващия конкурс вече бил обвиняем и това му попречило да участва в него. Преди да стане окръжен прокурор за два мандата заемал длъжността „районен прокурор на РП – Плевен“, ползвал се с известност в града и бил заместник председател на Асоциацията на прокурорите в България от нейното основаване

От показанията на свидетеля Виктория Р.а, съпруга на ищеца, чийто показания съдът цени

при условията на чл.172 от ГПК пък се установява, че след привличането му като обвиняем И. се затворил в себе си, бил стресиран, уплашен и се чувствал унижен. След отстраняване от работа ищеца не получавал заплата и това допълнително го притеснило. Средствата за издръжката на семейството били само от обезщетението за майчинство на свидетелката и от инвалидната ѝ пенсия. Разчитали на помощта на родителите си. Третото им дете по това време било на три месеца. Установява, че поради изпитания стрес се влошило здравето му, като първоначално не искал да ходи на лекар, защото нямали достатъчно средства, за да закупи лекарства, ако такива му бъдат изписани, тъй като не били заплатени и здравните му осигуровки, което означавало, че трябвало да посещава частни кабинети. Развил хипертония, сърцето го стягало и имал постоянно главоболие. След възстановяването на работа от ВСС, ПРБ отново поискала да го отстрани от длъжност. Притеснявал се, че, макар и невинен, може да го осъдят с назидателна цел и да стане изкупителна жертва. Съпругът ѝ се ужасил и от факта, че в продължение на шест месеца е бил следен, подслушван и сниман. Затова станал мнителен, непрекъснато се оглеждал, а в дома си проверили за подслушвателни устройства.

При така установена фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

С оглед изложеното в обстоятелствената част на исковата молба съдът намира, че е сезиран с иск с правно основание чл.2, ал. 1, т. 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, за заплащане на обезщетение за вреди. Съгласно чл.2 от ЗОДОВ държавата отговоря за вредите, причинени от органите на следствието, прокуратурата и съда от незаконно обвинение в престъпление, в случай, че лицето бъде оправдано. Съдът приема, че отговорността на държавата в лицето на нейните държавни органи е предвидена с оглед репарирание на вредите, причинени при осъществяване властническите функции на държавата, в лицето на нейните органи, които безспорно са възложени и на ответника по делото, което е и единственият критерий, изведен в ЗОДОВ. Две от предпоставките за възникване на отговорност, съгласно цитираната по-горе разпоредба, са наличието на обвинение в престъпление и оправдателна присъда по това обвинение. В конкретния случай Прокуратурата е обвинила ищеца в извършване на престъпление по чл. 289, пр. 2 и пр. 3, вр. чл. 26 от НК, като е изготвила обвинителен акт и е поддържала обвинението пред съда, като съдът е постановил оправдателна присъда спрямо обвиняемия, която пък е била протестирана на два пъти пред въззивния съд и касационният съд. С оглед на това съдът счита, че действията на органите на държавното обвинение противоречат на основните принципи на Европейската конвенция за правата на човека, ратифицирана от българската държава. Въз основа на изложеното съдът приема, че в настоящия случай са налице предпоставките, визирани в чл.2 от ЗОДОВ, поради което следва да се ангажира отговорността на държавата за повдигнатите срещу ищецът обвинения и постановените оправдателни присъди от съдилищата.

Съгласно чл.4 от ЗОДОВ държавата отговоря за вредите, които се явяват пряка и непосредствена последици от увреждането. При определяне размерът на обезщетението въззивният съд съобрази Постановление № 4/23.12.1968 г. на Пленума на ВС и съдебната

практика на ВКС, където се приема, че справедливостта като критерий за определяне размера на обезщетението при деликт, не е абстрактно понятие, а предпоставя винаги преценка при мотивирано изложение, а не изброяване на обективно съществуващи, конкретни обстоятелства, като характер на увреждането, начин на извършването му, интензитета и продължителността на търпимите болки и страдания, допълнително влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания и т.н.. На тази база следва да се прецени обезщетението за неимуществени вреди за претърпените болки и страдания.

В настоящият случай се установи, че в резултат на воденото срещу ищеца наказателно производство по повдигнатото обвинение, същият като пряка и непосредствена последица е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в изживян психически стрес и душевно безпокойство. Установи се по делото от личното кадрово досие на ищеца, че от 25.11.1998 г. последователно е заемал длъжностите младши прокурор в РП – Плевен, прокурор в РП – Плевен, зам. районен прокурор на РП – Плевен, районен прокурор на РП – Плевен, административен ръководител районен прокурор на РП – Плевен, административен ръководител окръжен прокурор на ОП – Плевен, до 30.04.2015 г., когато е временно отстранен от длъжност до приключване на воденото срещу него досъдебно производство. На 23.11.2016 г. с решение на прокурорската колегия на ВСС Р. е възстановен на длъжност прокурор в ОП – Плевен, която заема и до момента.

От показанията на свидетелите, разпитани по делото се установи, че новината за привличането към наказателна отговорност на ищеца е била широко отразена в обществото и в гражданите е възникнало естествено съмнение за извършени от Р. престъпни действия във връзка с работата му, след като е намерено основание да му бъде повдигнато обвинение. Разгласяването на обвинението в медийното пространство е генерирало огромен негативизъм спрямо Р., като разликата между обвинение в престъпление и влизане в сила на присъда, с който е признат за виновен в извършването му, не е отчетено при формиране на отношението на обществеността към ищеца. Позорният факт на привличането му към наказателна отговорност за тежко умишлено престъпление е повлиял върху доброто му име на професионалист, с което несъмнено се е ползвал до момента; върху самочувствието му и общуването му с околните. Като обвиняем ищецът не е имал сили, нито възможност, да изрази позицията си, да обясни нелепостта на ситуацията, освен че такъв опит би прозвучал като оправдание за действия, представени от обвинението като престъпни. В случая тежестта на последиците от обвинението е повлияна и от заеманата до момента длъжност от И. Р. на окръжен прокурор на ОП – Плевен. Функцията си на административен ръководител през 2011 г. е заел въз основа на преценка за притежавани високи професионални и нравствени качества, с положителна комплексна оценка „много добра“ от последното атестиране и без налагани дисциплинарни наказания. Установено е по делото, че през целия период на магистратската си кариера до 2015 г. Р. не само е бил награждаван и поощряван, но и е получил признание и висока оценка от прокурора на Бремен, Германия за работата си в екипа по разследване на трафик на хора. След като е бил временно отстранен

от тази длъжност с решението на ВСС от 30.04.2015 г. за него са произтекли множество вредни последици, като публично унижение, притеснение от липсата на средства за посрещане нуждите на членовете на семейството си, сред които тримесечно бебе, за обслужване на кредити, за здравето на възрастните си родители и др. Безизходицата, в която е изпаднал, е довела до силно влошаване на психическия му комфорт, израз на което е промененото му поведение на затворен и потиснат човек, лишен от възможност да полага труд, да бъде пълноценен баща и съпруг и да води нормален начин на живот. Вместо това се е дистанцирал от приятели и колеги, изпитвайки неудобство от унижението, на което е подложен. Отказвал е да излиза извън дома си за пазар или други дейности, поради от смущение от гражданите на Плевен, сред които се ползвал с известност. Това състояние на самоизолация е продължило повече от една година и половина, до 23.11.2016 г., когато е възстановен на работа. Душевният смут се е отразил на съня и на здравословното състояние на Р.. Естествени са чувствата на тревога и шок у магистрат, който е призван да повдига и поддържа обвинение срещу лица, извършили престъпления, когато бъде подложен на несправедлива наказателна репресия. На всички проведени съдебни заседания, общо девет на брой, ищеца се е явявал лично, като при всяко заставане на мястото на подсъдимия в съдебната зала той е усещал безсилието си срещу нелепото обвинение, съчетано със страх, че именно поради високата обществена длъжност, която е заемал, е възможно да бъде несправедливо осъден, „за назидание“. Формалната продължителността на наказателното производство е повече от пет години, но вредните последици от обвинението ищеца търпи и след приключването му. Освен, че до широката общественост не е доведена новината за претърпялото „фиаско“ обвинение, съмненията у околните, че е извършил престъпление, не са категорично опровергани. Не са изличени срамът и обидата от нахърняване на доброто му име, а в периода от 23.11.2016 г. до влизане в сила на оправдателната присъда на 07.08.2019 г., Р. умишлено е ограничавал контактите си с колегите, за да не им навреди и да ги заподозрат, че симпатизират на „престъпник“ или че са близки приятели с него /в този смисъл са показанията на свидетеля Й./. Нанесените поражения от наказателното преследване са оставили незаличим отпечатък върху авторитета на Р. сред колегите му и върху репутацията му в обществото. „Известността“ му на „прокурор, извършил престъпление срещу правосъдието“ провокира недоверие към личността и доброто име на ищеца, както и към професионалното му достойнство. Наказателното преследване е породило и у него самия чувство на несигурност и неудобство при изпълнение на служебните му задължения по повдигане и поддържане на обвинение, което е мотивирало преместването му в административния отдел на ОП – Плевен. Вследствие воденото срещу него наказателно производство е преустановено и участието му в ръководството на сдружение „Асоциация на прокурорите в България“.

Настоящият състав като взе предвид всички тези обстоятелства, преценени съобразно принципа на справедливост по смисъла на чл.52 от ЗЗД във връзка с § 1 от ЗОДОВ, времето през което се е водило наказателното производство /около 5 години/, социално-икономическата обстановка в страната към 2019 год., счита че за обезщетяване на претърпените от ищеца неимуществени вреди е необходима сумата от 200 000 лева. За тази

сума предявеният иск с правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ е основателен и доказан и като такъв следва да бъде уважен, заедно със законната лихва от датата на влизане на оправдателната присъда в сила до окончателното изплащане.

По претенцията за имуществени вреди съдът приема следното:

Съгласно ТР №1/11.12.2018 год. по т.д.1/2017 год. на ОСГК на ВКС, изразходваните средства за адвокатско възнаграждение в наказателното производство, приключило с оправдателна присъда или прекратено на основанията, посочени в чл.2, ал.1 ЗОДОВ, са имуществена вреда за лицето, подложено на неоснователна наказателна репресия, тъй като то има право на адвокатска защита във всеки стадий на това производство. Когато ответникът възрази, че изплатеното в наказателното производство адвокатско възнаграждение е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на наказателното дело, в правомощията на съда по иска за обезщетение за вреди е да изследва дали незаконно обвинението е положил дължимата грижа при уговарянето на адвокатското възнаграждение с оглед вида и тежестта на обвинението, интензитета на приложената процесуална принуда и очакваните усилия и труд, които адвокатът предстои да положи при осъществяването на защитата. В случай, че уговореното адвокатско възнаграждение надвишава съществено разумния и обичаен размер на дължимото възнаграждение, изплатеното в повече няма за причина незаконното обвинение и не е необходима последица от него. То остава в тежест на неположилия дължимата грижа пострадал, тъй като е в причинна връзка с неговото поведение. За платеното в повече държавата не дължи обезщетение.

В настоящия случай от събраните пред първоинстанционният съд писмени доказателства се установява, че тежестта на обвинението е за продължавано престъпление, включващо две отделни деяния. В този смисъл нужните усилия за адекватна и ефективна защита, предвид особеностите на случая, оправдават ангажиране на повече от един адвокат за защита в съдебната фаза на процеса. Броят на проведените съдебни заседания при първоинстанционно разглеждане на делото по обвинение на магистрат в тежко умишлено престъпление против правосъдието, при условие на продължавано престъпление, активното участие на всеки от процесуалните представители на Р. не само в продължителните по време трите съдебни заседания, но и отделеното от тях време за проучване на делото, видно от контролния лист по НОХД № С-67/15 г. по описа на СГС, обосновават признаване на разноски за процесуално представителство в заплатения от него размер на 2 900 лева. Следва да се отбележи, че на л.130 от делото се намира договор за правна защита и съдействие за договорен на 28.01.2016 г. между И. Р. и адв. К. хонорар от 2 000 лева за защита по НОХД № С-67/15 г., от които заплатени в брой са 500 лева, а на лист 36 от НОХД № С-67/15 г. по описа на СГС е подвързан договора от 28.10.2016 г., в който след сумата от 500 лева, с различна химикална паста е дописана сумата от „1 500 лева в брой“. Отделно от това, общата стойност на заплатеното възнаграждение от 4 400 лева за защита за една инстанция по наказателно дело с горепосочения предмет надвишава съществено разумния и обичаен размер на дължимото възнаграждение, поради което съдът приема, че сумата от 2

900 лева е в рамките на допустимото и съответно на размера на хонорара по чл. 13, ал. 1, т. 3 и чл. 14, ал. 2 от Наредба № 1/2004 г., съобразно особеностите на конкретния случай. Следва да се посочи, че за защитата по ВНОХД № П-2/17 г., пред въззивната инстанция са проведени две съдебни заседания, като първото от тях е по искане на ответника за прилагане на мярка по чл. 69 от НПК - отстраняване на И. Р. От длъжност, а второто съдебно заседание е проведено без извършване на допълнителни процесуално-следствени действия. В тази връзка заплатената сума от 3 200 лева е прекомерна, тъй като надвишава четирикратно минималния размер, при съобразяване и на разпоредбата на чл. 13, ал. 1, т. 8 от Наредба № 1/2004 г. (ред. ДВ, бр. 84/2016 г.), поради което съдът приема за адекватен на оказаната защита и съдействие размер на възнаграждение от 2 000 лева. Пред ВКС е проведено едно съдебно заседание без правна и фактическа сложност, поради което присъждане на имуществени вреди за заплатено адвокатско възнаграждение над сумата от 1 000 лева е неоснователна. При прилагане на горепосочените критерии за брой на проведени заседания и правната правна и фактическа сложност по ВНОХД № П-48/2017 г., съдът преценява възнагражденията на обща стойност от 1 960 лева за разумни и в рамките на допустимите за получаване на необходимата правна защита. Съдът приема за изцяло основателно и искането за присъждане на допълнителни 1 000 лева имуществени вреди за заплатен адвокатски хонорар за представителство по КНОХД № 1056/2018 г. Въз основа на всичко изложено настоящия въззивен състав приема за основателна претенцията за имуществени вреди, изразяващи се в направени разноски за защита във воденото срещу ищеца наказателно производство до размера на сумата от 8 860 лева.

На следващо място съдът намира за основателно искането на ищеца да му бъдат заплатени направените от него разходи за здравни осигуровки, които е заплатил за времето, през което е бил отстранен от длъжност – 01.05.2015 г. – 23.11.2016 г. Това е така, тъй като в служебна бележка от ОП – Плевен изрично е посочено, че за периода 01.05.2015 г. – 22.11.2016 г. за И. Р. са начислени и внасяни единствено вноски за фонд „Пенсии“, но не и здравноосигурителни вноски. От приетото по делото и неоспорено от ответника платежно нареждане от 11.07.2017 г. пък се установява, че И. Р. е заплатил здравноосигурителни вноски по сметка на НЗОК в размер на 356.21 лева. Съгласно справка на НАП, дължимите за процесния период здравноосигурителни вноски възлизат на сумата от 314.72 лева, за която сума иска е основателен. За горницата до 356.21 лева ищецът е заплатил мораторни лихви, които следва да останат в негова тежест, тъй като не са направени от самия него в определения срок и ответника не следва да носи отговорност за това.

Поради съвпадане на правните изводи на въззивната инстанция с тези на първоинстанционният съд решението на Софийски градски съд следва да бъде потвърдено.

По частната жалба срещу определението по чл.248 от ГПК съдът приема следното:

Определението е правилно.

Безспорно по делото е обстоятелството, че процесуалното представителство за ищеца е осъществено безплатно. Възнаграждението следва да бъде определено съгласно Наредба № 1 от 2004 год. за минималните размери на адвокатските възнаграждения в редакцията към

момента на приключване на устните състезания по делото – 22.11.2022 год. /ДВ, бр.88/04.11.2022 год./. Това е така, тъй като съдът извършва самостоятелна преценка на правната и фактическа сложност на развитото се производство едва към момента на приключване на устните състезания и следва да бъде приложен нормативния акт, действащ именно към тази дата. В настоящия случай общия материален интерес по делото е 213 116.21 лева и съгласно чл. 7, ал.2, т.5 от Наредба № 1 от 9 юли 2004 год. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, дължимото възнаграждение за осъщественото безплатно представителство е в размер на 12 930.99 лева, съобразно изхода на спора. Поради изложеното определението, постановено в производство по чл.248 от ГПК следва да бъде потвърдено.

При този изход на делото пред въззивния съд, ответника следва да бъде осъден да заплати на адв. О. Б. адвокатско възнаграждение в размер на 12 930 лева, определено съгласно чл.7, ал.2, т.5 от Наредба № 1 от 9 юли 2004 год. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

По изложените съображения, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 3946 от 22.12.2022 год., постановено по гр.д.№ 5786/2022 год. по описа на Софийски градски съд, I-17 състав.

ПОТВЪРЖДАВА определение № 5483 от 03.05.2023 год., постановено по гр.д.№ 5786/2022 год. по описа на Софийски градски съд, I-17 състав.

ОСЪЖДА Прокуратура на Република България да заплати на адв. О. Б. на правно основание чл.38, ал.1 от ЗАдв. сумата от 12 930 лева, адвокатско възнаграждение за процесуално представителство пред въззивния съд.

Решението може да се обжалва при условията на чл. 280 от ГПК с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____